

KIHNU LEHT

VÄLJAANDJA KIHNU VALLAVALITSUS

juuni 2011 nr. 5 (127)

TÄNA LEHES

Üks õige
ja hää
tradistioon
sai loodud

Pillilapsed
kesk Kaunase
festivalimelu

Kihnu Jõnn
jäi Pärnu
jahtklubisse
ankrusse

Laulupeole ja
II kategooria
kooriks

Jää kaldale,
kui oled
pruukinud
alkoholi

Kihnu
lapsed
ohutuslaagris
edukad

Toimetus

Toimetaja
Anu Saare, tel 514 5223
kihnu@leht@gmail.com

Väljaandja
Kihnu Vallavalitsus
Trükikoda Hansaprint
Tiraazh 250

Avely, Elisabeth, Andres, Helar ja Sander –

noored särtsakad targad
andekad eneseteadlikud
ja mõnusad - teie olete
on tänavu need, kes
lähete.

Minna on ju põnev ja
ahvatlev, aga kindlasti ka
veidike kurb ja mõnikord
võib olla ka raske. Aga teie
saate hakkama – selles pole
mingit kahtlust.

Säilitage endas
see julgus ja
lapsemeelsus, nagu
sel tutipäeval, kui te
lastena hullasite ning
võtkite endaga kaasa kõik
hea, mis te oma armsalt
kodusaarelt saanud olete.
Seda ei olegi vähe!

Eksamiteks aga edu,
külma närvi ja muidugi
ka õnne!

Fotod: Ragnar Anniko

Üks õige ja hää traditsioon sai loodu

“Homme on heeringapiidu,” hõiskas viienda klassi poiss Sander oma nädalavahetusplaanide kohta päev enne Lao kalasadamas toimunud räimefestivali. Aga mis see räim muud kui heeringa väike sugulane ju ongi. Aga muidugi ka eesti rahvuskala, rannarahva põline leivakõrvane ning korraldada tema auks mereäärses sadamas pidu tundub nii õige ja loogiline, et tekib küsimus, miks seda juba varem tehtud pole.

“Nüüd on kuradile sõrm antud,” tõdes ürituse korraldaja Pille Paalam päev pärast toimunut. Teadagi, eks nüüd võetakse kogu käsi ehk siis RäimeWest toimub ka järgmisel aastal maikuu kolmandal laupäeval. Pille räägib, et nüüd on aega lasta mõtetel settida ja arutada, kas midagi läks valesti ja siis paremini teha. “Näiteks peab olema ajakavast kinnipidamisel karmim,” nimetas ta.

Kihnu Lehe kujundaja Pille Paalam korraldas räimepäeva koos Liivi Lahe Kalanduskogu tegevjuhi Esta Tamme ja idee autor oli Manilaiu saarevaht Ülle Tamm. Üritus kandis õppepäeva nime ning selle eesmärk oli jagada teadmisi rannakalandusest ja kohalikust kalakultuurist.

Ilmataat oli kinkinud suu-

repärase kevadilma: päike säras ning aina uusi inimesi vooris kokku räimepeost osa saama. Päeva jooksul käis festivalil üle tuhande osaleja ning vaatamist ja tegevust jätkus kõigile.

Lambakäärid ja nobedad näpud

Aeg-ajalt saabusid merelt kaluripaadid värske saagiga ning rahvas sai värsket räime ja tuulehaugi osta. Rahvas oli rõõmus ja sõbralik ning mõnusalt kodune oli kogu päeva õhkkond. Pärnakas Marika ütles, et tal pole pikka aega nii toredat päeva

olnud ning tal oli hea meel, et ta oma pakilised tegemised pooleli jättis ja Lao sadamasse sõitis.

Eriti „kuum“ oli töötuba, kus Lepiku Marge õpetas, kuidas värsket räime rookida. Marge kiirelt liikuvad näpud, töövahendiks kasutatud lambarauad ning lõbus mahlakas jutt meelitasid tema ümber pideva rahvamas- si. „Ma teen kõiki asju lambaraudadega,“ hõiskas ta. Marge vaadates tundus, et räimepuhastamine on maailma lihtsam ja kiirem tegevus. Õhtul kodus kalameestelt ostetud räime puhastades sain

muidugi aru, et päris nii see ikka ei ole ka. (Lambaraudu mul muidugi võtta ei olnud ning tundus ka, et nobedaid näppe mitte.) Peo lõpuks ei olnud Margel mitte ainult kalad puhastatud, vaid äkiline valmis.

Väga palju oli uudistajaid, kui Tooma Vilma, Silla Elvi, Mõisa Viktor ja Vahtra Einar mutte parandasid ja Kodu Jaan põhjaõnge valmistas. Seal oli vastupidi, pealtäha tundus asi keeruline, kuid Einari jutu järgi oli töö lihtne, kuigi aeganõudev.

Loomulikult ei puudunud peo peakangelane – räim

ud

ise. Tema oli kohal suitsutalt, soolatult, marineeritult, rullmopsidena, burgeri sees, praetult ja see kõik sobis ja maitstes paganama hästi. Isegi nii hästi, et kui hommikuse unega (tegelikult on see huupi pakutud) näitleja Jüri Vlassov kohale jõudis, olid suurem osa kalatoitudest juba nahka pistetud. "Kalatoite oleks võinud rohkem olla, oli ju teada, et ilus ilm tuleb," leidis ta. Tegelikult oli nii, et Pille helistas kõikidele ümbruskonna toitlustajatele, kuid tulid need, kes kohal olid.

Räimetoidu konkursil võidutses Pihlaka Talvi, kelle suitsuräimed valiti parimateks ja suitsuräime leivakate parimaks külmalaua räimeampsuks. Parimaks soojaks toiduks sai Ülle Tamme keedetud räime-pullisupp. Anti välja ka kaks eripremiat: Värdi Arenduse OÜ-le, Tiido-Tiiu talule Lindilt.

Eestlasele omane toit

Kuigi Vlassovil kõht tühaks jäi, leidis ta, et räimefestivali korraldamine rannas on suurepärane. „Meil Eesti randades peaksid põhilised üritused just sellised olema,“ leidis ta. Igati normaalseks peab ta, et igas rannas peaks saama osta merehinnaga värsket räime. Endal tal selleks vajadust ei ole, sest ta toob kala ämbriga oma kodusadamast.

Magnetiga tõmbas rahvast

ligi Vladislav Koržets – eks nii mees ise kui ka tema räimeroad, mida ta suures telgis valmistab, lisaks rääkis ta räime tähtsusest eesti rahva toidulaua.

Koržets valmistas ooperikeldri räime, mille retsept on pärit Rootsist. Ta oli eelmisel päeval pannud räime munakollase ja rukijahu sisse

laagerduma ning kohapeal praeti see paneerituna rukikijahus. Õnneks oli selleks ajaks juba kõht piisavalt täis, muidu oleks küll pidanud teisele ringile minema, sest see „ooperikala“ maitstes niivõrd hästi.

Teiseks toiduks tegi meisterkook eksperimendi ehk siis praadis marineeritud räime. See oli eriti värske suutäis: räim toodi hommikul merest ja kõik, mis temaga

tehti, toimus kohapeal. Koržets rääkis, et rannarahvas on räime eluaeg valmistanud ning neil on omad arusaamad, mis ei ole täpselt samasugused nagu temal. „Mina õpin rohkem neilt, aga mina teen siin süüa sellepärast, et olen parem mõlalõug,“ naeris ta.

„Üritus on õige ja häa,“

ütles

Koržets. Olulisena tõi ta esile õppepäeva, kus praktilisi oskusi sai õppida, kuid vast veelgi olulisem on sealjuures kodulooline aspekt, et osataks räime ja räimekultuuri hinnata ning kilbile tõsta. „Räime püüdmine, puhastamine ja söömine on meile tähtis - see on üks eestlaste identiteedi osa,“ arutles ta.

Küsimusele, kuidas RäimeWesti korraldajad oskaksid siis meie rahvuskala kil-

bile tõsta, vastas suur kalasõber, et päris kenasti, sest kõik sujus hästi. Maitstud kalarooegadele kohta ütles ta, et need on korralikud ning ükski toiduvalmistaja hal-tuurat ei teinud. Koržetsi hinnangul on ajalooliselt eestlaste lemmik olnud soolasilk, praegu süüakse kõige rohkem marineeritud praeräime.

Kuulata sai ka erinevaid loenguid: merebioloog Jüri Tenson rääkis Läänemere seisundi mõjust kaladele, hobiuurija Pille Tulvik rääkis kakuamipüügi ajaloost. Festivalilavalt kostus päev läbi rahvuslikku muusikat - esinesid ansambel Kukerpillid ja Kihnu pillilapsed ning taidlejad Tõstamaalt ning Lindilt.

Tõstamaa valla kultuurijuht Õnnela Lees korraldas lastele tegevust. Siis jättis ta lastega tegelemise pooleli, kui Kihnu pillilapsed esinema hakkasid. „Tõstamaa valla lapsi huvitab, kuidas teised pilli mängivad, meil on ka pillimäng pop.“

Õppepäeva korraldasid mittetulundusühingud Peerni Sadamaarendus ja Ilusa Manilaiu Eest koostöös kohalike kalurite, turismiettevõtjate ja paljude kohalike organisatsioonidega.

„RäimeWesti“ toimumist toetasid LiiviLaheKalanduskogu MTÜ, Euroopa Liidu kalandusfond ja Tõstamaa vald. **Anu Saare**

Kihnu muuseumi interjäär sai preemia

◆ Eesti sisearhitektide liidu 2010. aasta preemiasaajate hulgas on ka Kihnu muuseum, mis pälvis auhinna ajaloolise interjööri eest.

Kaks aastat tagasi põhjaliku uuenduskuuri läbi teinud Kihnu muuseumi hoone kujundasid Malle Jürgenson, Tea Tammele, Krista Lepland, Jaak Huimerind ja Indrek Laos, Laika, Belka & Strelka OÜst

Žürii põhjenduse kohaselt sai preemia määramisel otsustavaks lihtsus ja funktsionaalsus. Kogu hoone interjäär ja ekspositsioon on lahendatud maitsekalt ühes võtmes, leitud on hea tasakaal vana ja uue vahel ning säilinud hoone kihnapärane hing.

Vanas koolimajas asuv muuseum on kasutusele võetud Kihnu pärimuskultuuri tutvustava tänapäeva nõuetele vastava muuseumina.

Konkursil osales 37 tööd, millest žürii valis välja 24 nominenti eri kategooriates. Preemiad otsustati välja anda neljas kategoorias: ühiskondlik interjäär, ajalooline interjäär, söögikoha interjäär ning näituse ja installatsiooni kujundus

Kihnu Leht

Pillilapsed kesk Kaunase fe

27. - 29. maini toimus Leedus Kaunases rahvusvaheline folkloorifestival "Atataria Lamzdžiai 2011". Tähtsale festivalile said kutse ka Kihnu kooli õpilased.

Otsustamine, kes kaasa sõidab ja kes koju jääb, oli raske. Tähtis oli see, et laps mängiks pilli ja oleks tubli tantsija. Lõpuks sai grupp kokku ning Leetu sõitis 22 liikmeline grupp (16 õpilast ja 6 õpetajat).

Kaunas on Leedu suuruselt teine linn, elanikke üle 352 000. Linn on rajatud kahe suure jõe - Nemunase ja Nerise - ühinemiskohta. Aastatel 1919-1940 oli Kaunas Leedu ajutiseks pealinnaks.

Linnas on palju vaatamisväärsusi, huvitav arhitektuur, ilus vanalinn - kõike sõnadesse panna on raske, tuleb ise vaatama minna.

Rahvusvaheline festival "Atataria Lamzdžiai" toimus esmakordselt 1984. aastal. Aja möödudes on festival saanud väga oluliseks sündmuseks Leedus.

Festivalil osalevad parimad folklooriansamblid nii Leedust kui ka teistest riikidest. Sel aastal oli esinejaid Poolast, Lätist, Gruusiast, Indiast, rohkelt Leedu gruppe

ja ainsatena Eestist siis Kihnu pillilapsed.

Sõit Leetu algas neljapäeva õhtul ja Kaunasesse jõudsime öösel kella ühe paiku. Reedel toimus linnaekskursioon ja õhtul rongkäik ning esinemine festivali pealaval. Laupäeval oli kolm esinemist ning pühapäeval astusime üles festivali lõppkontserdil. Tagasisõit Kaunast algas pühapäeva õhtul.

Festivalil toimusid tantsu töötöad, kus iga osalejariik õpetas oma rahvatantse, nii ka meie. Tantsisime nii poola, läti, leedu kui ka üht india tantsu.

Võrreldes poola, läti või leedu tantsudega on kihnu tantsud rahulikud ja pigem aeg-

lased. Teiste riikide tantsud on enamik sellises tempos, kui meil "Tõmba Jüri" ja tundide kaupa tantsida lihtsalt ei jakska.

Meile anti ka pisut vaba aega ning lapsed-õpetajad said linnas ringi vaadata ja esinemistest hinge tõmmata.

Poodides said lapsed praktiseerida inglise keelt. Veendusime, et hinnad on tunduvalt odavamad kui Eestis.

Festivali pealava asus Raekoja kõrval. Raekojas registreeritakse aga abielusid. Laupäeval toimus väga palju pulmi ja kõik pruutpaarid said oma pulmas kuulata rohkelt erinevat rahavamuusikat. Pulmi oli huvitav kõrvaltvaatajana jälgida. Kõik sujus vä-

stivalimelu

ga kiires tempos: üks paar väljus külalistega Raekoja kõrvaluksest ja juba sisesenes peauksest uus paar registreerimisele. Ja nii mitu tundi järjest.

Pärast pühapäevast lõppkontserti tulid paljud pealtvaatajad meid tänama ja meie tublisid pillilapsi kiitma. Kõikidele meeldis meie õpilaste tants ja pillimäng väga.

Tagasiteel peatusime ka kuulsal Ristimäel. Ristimägi (Kryži kalnas) on Šiauliai lähedal paiknev mägi, kuhu sadade aastate jooksul on palverändurid toonud riste.

Ristimäe tekkimise kohta on palju erinevaid müü-

te ja teooriad. Ristide koguarv Ristimäel on üle 50 000. Kuid nende ristide keskel seistes tundus, et neid on seal miljon. Leidsime ka ühe Afganistaanis hukunud Eesti sõduri mälestuseks püstitatud risti.

Mis jäi siis reisist kõige eredamalt meelde? Tempokad rahvatantsud, ilus Kaunase linn, odavad hinnad, sõbralikud-külastajad, kes leedukad ning muidugi meie tublid õpilased, kes kogu reisi ja kodust eemaloleku vapralt vastu pidasid ja viisakalt käitusid.

Aitäh kõigile, kes meie reisi õnnestumisele kaasa aitasid!

Õpetaja Erle

Pärimusmuusika vanalt põlvkonnalt noorele

Kihnus ja Setomaal viiakse tänavu Eesti Pärimusmuusikakeskuse algatusel läbi hariduslik pilootprojekt, millega viiakse vanade muusikatradditsioonide tundjad kokku noorte huvilistega.

20. mail allkirjastasid Eesti Pärimusmuusika Keskus, Setomaa Valdade Liit ja sihtasutus Kihnu Kultuuriruum Viljandis ühiste kavatsuste protokoll, mille tulemusena luuakse uus, elavat vaimset kultuuripärandit tähtsustav koduõppe vorm. Ettevõtmist toetab haridus- ja teadusministeerium.

Projekti eestvedaja Sofia Joons selgitas, et pärimusmuusika on leidnud endale kindla koha muusika- ja huvikoolides, samuti akadeemiates. Nüüd tahetakse selle kõrval elavdada pärimuse kandumist otse ühelt põlvkonnalt teisele. „Otsime üles need vanad lauljad, muusikud ja tantsijad, kellel on oma kogukonnas arvestatav positsioon olemas ning aitame neil oma oskusi noortele huvilistele edasi anda,“ rääkis Joons.

Joons meenutas, et eesti pärimusmuusika käekäigust rääkides on sageli kasutatud detektiivi ja arsti metafoore. Folkloristid ja uurijad on tema sõnul justkui kultuurivaldkonna Hercule Poirot'd, kes tegelevad pidevalt surnud või surevate nähtustega.

Muusikud on samal ajal nagu meedikud, kes jälgivad professionaalsest huvist ajendatuna, mis juh-

tub siis, kui ellu äratada näiteks kuuekeelne kannel või regilaul.

„Pärandkultuuri väljasuuremise peamine põhjus on järelkasvu puudumine. Sel-

Otsime üles vanad lauljad, muusikud ja tantsijad ning aitame neil oma oskusi noortele edasi anda.

le asemel, et analüüsida ja paika panna, miks see puudub, oleme hakanud mõtlema hoopis sellele, kuidas me saaksime kaasa aidata uue pärandkultuuri kandjate põlvkonna tekitamisele,“ rääkis Joons.

„Loodame koos heade partneritega esimese aastaga luua tervikliku koduõppe mudeli, mida saaksime lisaks Setomaale ja Kihnule tulevikus rakendada ka teistes piirkondades.

Seda kõike muidugi eeldusel, et on olemas kohapealsed eestvedajad, kes pole valmis mitte üksnes projekti ellu kutsuma, vaid püsivalt looma mängu, tantsu ja laulmise võimalusi oma kodukohas.

Kõike seda ikka selleks, et sirguval järelkasvul oleks ka pärast koduõpinguid pärandikandjaks kasvamiseks head tingimused.“

Eesti Pärimusmuusika Keskus

MAI VALLAVOLIKOGUS

- ◆ Kehtestati Kihnu Kooli põhimäärus. Korraga on võimalik tutvuda Kihnu kodulehel (www.kihnu.ee, Vallasutused-Kihnu Kool materjalide all);
- ◆ Kehtestati Kihnu Muuseumi põhimäärus. Korraga on võimalik tutvuda Kihnu kodulehel (www.kihnu.ee, Vallasutused-Kihnu Muuseum materjalide all);
- ◆ Otsustati käendada Kihnu Majanduse osaühingu kütuse müügi tagatist Maksu- ja Tolliameti ees summas 5000 eurot.

Kihnu Jõnn jäi Pärnu jahtklubisse ar

Pärnu jahtklubi ukse ees seisab nüüd Kihnu Jõnn, piip suus ja rooliratas käes. Legendaarne laevakapten on oma ainitise pilgu suunanud.... Kuhu? Vaatab ta merele või on ta pilk otsimas kodusaart Kihnut? Mine võta kinni, mida meremees rohkem igatseb - kodusadamat või merd?

Jõnnu kahemeetrine pronksist kuju avati Pärnu jahisadamas 14. mail Rotary klubi eestvõttel. Sponsoreid oli üle 50 tuhande euro maksmaläinud kuju valmimisel palju, nende hulgas ka Kihnu vallavalitsus.

Avamisel kiideti ja tänati neid kõiki ja suuremad rahastajad said tänutäheks Jõnnu kuju väikese mudeli. Peatoetajad on Rotary klubi, Kihnu Veeteede AS ja Jüri Feofanov.

Kuulsa Kihnu laevakapteni kujult kätte eemaldamisel paluti abi praeguse aja tuntumalt kihnaselt Järsumäe Virvelt. Kõis (Jõnn ütles mõistagi ots) oli seotud mootorratta külge, Reena juhtis rattast ning Virve istus küljkorvis ning nii see kate maha tõmmatigi.

Kohaletulnud massakad leidsid, et see oli nii kihnu-pärane, et enam kihnupärase olla ei saakski.

Lisaks sellele, et Virve oma isiklikud salajased soovid Jõnnu taskusse poetas, tõstis ta ka kohalolijate tuju, öeldes sompus ja vihmasse ilma kohta: „Ilm on ka suurepärase: tibutab vihma.“ Virve sel-

line rõõmus suhtumine vihmasesse ilma mattus naerupahvakusse ja, tõepoolest, selline positiivne suhtumine muutiski õhtu nagu soojemaks ja päev otsa ladista-

nud ja peo algul kergelt tibanud vihmase taandus.

Kohaletulnutele kuju meeldis - Jõnnu patsutati ja silutati ning tehti koos temaga pilti. Avapeol ei öelnud keegi, et kuju oleks sobimatu. Aga nagu ikka, leidub ka neid, kellele Jõnnu kuju ise või selle paigaldamine Pärnusse vastukarva oli.

Vastased leidsid, et milleks istutati Jõnnule, kes polnud suitsumees, suhu piip ja miks paigaldati Kihnu meremees Pärnu linna, mitte oma kodusaarele. Aga paraku on asi nii, et siis poleks ju toetajate rahakotirauad avanenud ja mingit kuju üldse polekski. Mitte kuskil. Pealegi olnud Pärnu jahisadam juba

üle-eelmisel sajandil kapteni-te kohtumispaik.

Kihnu kalur Arne viskas umbes nädal hiljem Pärnus käies kujule silma peale ja temale see ei meeldinud -

Graniidist alus sümboliseerib kreenis olevat laeva, tuult ja tormist merd.

kõige rohkem häiris teda, et laevakaptenile oli jalga pandud lontis kalamehesaapad ja pähe tõmmatud mütsilott. „Eks ta annab rohkem kalamehe mõõdu välja, mitte kapteni,“ leidis mees ja rää-

nkrusse

kis, kui uhked läikivad nahksed saapad Jõnnu-aegsetel kaptenitel jalas olid.

Pärnu mees Sulev Saar rääkis aga, et tema meelest on kuju tore ja jahtklubisse sobiv.

Kuju valmimiseks raha anetanud mees oli selga pannud kihnu troi ja tema abikaasal olid seljas kört ja põll. „Eks me pingutasime, tahtsime kihnupärased olla,“ rääkisid nad.

Piip - meremehe sümbol

See piibu asi jäi aga ikka veidi kripeldama ning eks peab autorilt aru pärima.

Skulptor Tauno Kangro rääkis, et tema kujutas seda ra-

hupiibu ja meremehe sümbolina ning see, et Jõnn suit-su ei teinud, pole üldse tähtis.

„Oluline on see, et tal on rõõm silmis ja muhe naeratus näol, sellepärast et läheb tormiseks,“ selgitas ta oma nägemust. Graniidist alus, kus peal merekaru seisab, sümboliseerib kreenis olevat laeva, tuult ja tormis merd.

Kangro rääkis, et suhtus oma töösse tõsiselt. Ta oli juba lapsepõlves Jõnnust kuulnud, nüüd, skulptuuri tehes luges ta legendaarse laevakapteni kohta palju juurde.

„Oli ikka võimas mees küll, kui meie aastaid hiljem räägime temast ja paneme kju-sid püsti. Ta oli tugev isiksus ja pidi ikka merd armastama - see on selge,“ rääkis Kangro vaimustunult.

Kunstniku meel ei läinud mustaks, et ta pidi kavandit mitu korda ümber tegema ja veel enne kju pronksitöö-kotta saatamist muutma rooliratta paakide arvu. Või nagu tellija, Rotary klubi president Jüri Feofanov ütles: „Pidi kõik asjad mitu korda ümber tegema, aga nüüd on see tulemus, millega olen rahul.“

„Kerget edu ei otsinud Jõnn ega otsi mina,“ on Kangrol hea põhjendus varuks. Ta rõ-

hutas nii oma kõnedes kui intervjuus, et talle oli selle kju tegemine suureks auks.

Ka Jüri Feofanov jäi oma algatusega rahule ning järjest rahulolevam ta õhtu edenedes tundus, kiites kõiki toetajaid, skulptorit ja kihnlasi.

Rotary klubi president avaldas lootust, et Jõnn ei jää seisvaks kujuk, vaid tema ümber hakkaks elu keema. Igaüks võiks Jõnnu katsuda, sest ta ei ole muuseumieksponaat, vaid oli juba oma eluajal elav legend.

„Kui keerame Jõnnuga koos rooli, läheb su elu õigele kursile ja kui enne reisile minekut Jõnnuga koos pilti teha, läheb reis korda,“ rääkis ta.

Kangro soovitas, et enne mereleminekut võiks Jõnnule piisku näkku loopida ja Jõnnu avatud taskusse oma salasooivid panna, siis pidid need täide minema. Ka armastuskirjal oleks seal kindel koht.

„Ilusad sõnad, mis eesti meeste huult ei tule, saab kirjaga taskusse panna,“ pakkus Kangro.“

Eks näis, kas need väiksed märgid hakkavad soovitud toimuma.

Pärast avapidu istusid pidulised kaetud laua taha. Pidu oli kihnupärane, mängis pill ja tatsus jalg.

Esinesid Kihnu pillilapsed, ansambel Kihnumua, tant-suks mängisid ansambel Kihnu Poisid ja Virve pereansambel.

Peo lõpus hakkasid hulla-ma ka Rotary klubi mehed, mängides üht lustakat selts-konnamängu.

Kihnlased tõttasid kell 11 väljuvale laevale, pärast seda jäi jahtklubisse rahvast hõredalt ja hoog rauges.

Kuuldavasti ei raugenud hoog aga Liisi peal ja selts-konnal oli 2,5 tunnine lõbus meresõit.

Anu Saare

Kihnu lapsed olid ohutuslaagris edu

Kihnu kooli 6.-7. klass osales Jõulumäel Lääne-Eesti Päästkeskuse korraldatud ohutuslaagris „Kaitse end ja aita teist“ ja saavutas seal 18 osaleja seas kolmanda koha.

Laager oli äge – sealt ei puudunud pommid, püstolid, veri, tuli, vesi, pori.... Lahtisele tatult tähendab see, et lapsed said end proovile panna ning võistelda erinevatel aladel.

Kokku oli esimesel päeval 18 punkti, kus lastele võistlusi korraldati, nende teadmisi kontrolliti ning neile kasulikke oskusi õpetati.

Tüdrukutele meeldis kõige

Toimus suur plahvatus ja leegid paiskusid ikka päris mitu meetrit kõrgele üles.

enam esmaabi andmine neljale kannatanutele, kes legendi järgi olid sattunud avariisse. Üks neist kannatanutest oli šokis ning tema rahustamine osutus peahaava sidumisest raskemaks.

Poistele meeldis püstoliga

märki lasta ning metsa peidetud pomme otsida ning kõigile meeldis asju otsida suitsuses telgis, kus oli näitlik tulekahju situatsioon.

Õpetlikud olid ülesanded, kus lapsed said päästemetnike juhendamisel kustutada tuld nii tulekustutiga kui ka spetsiaalse tekiga, samuti pidid nad lahendama olukorra, kus sõber on elektrilöögi saanud. Tuletõrjujad korraldasid näitliku õppetunni,

MAI VALLAVALITSUSES

- ◆ Tunnistati nurjunuks lihtmenetlusega riigihange „Kooli puhasti projekteerimine ja seadmete tarnimine“;
- ◆ Määrati üks üksikvanema toetus;
- ◆ Nõustuti maa riigi omandisse jätmisega ning määrati maaüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed 7 maaüksuse osas. Maa riigi omandisse jätmisest keelduti ühe maaüksuse osas;
- ◆ MTÜ-le Kihnu Mere Selts anti luba korraldada Kihnu Jõujaamas 7. mail talgupäev;
- ◆ Raili Leas'ele väljastati kirjalik nõusolek aida püstitamiseks Sääre külas Kase katastriüksusele;
- ◆ Runo Ruubel'ile väljastati projekteerimise tingimused olemasoleva elamu rekonstrueerimiseks ja laiendamiseks Linaküla külas Männi katastriüksusele;
- ◆ Ühele ettevõtjale hüvitati vallavalitsuse tegevusetuse tõttu tasutud riigilõiv;
- ◆ Raili Leas'ele väljastati projekteerimise tingimused olemasoleva lauda ümberprojekteerimiseks abihooneks ja hoone laiendamiseks Sääre külas Kase katastriüksusele;

- ◆ Määrati üks ühekordne toetus;
- ◆ MTÜ-le Kihnu Mere Selts väljastati projekteerimise tingimused 3x3 m suuruse välikaardi püstitamiseks Lemsi külas Muuli katastriüksusele ning 1,5x1,5 m suuruse välikaardi püstitamiseks Linaküla küla Kooli katastriüksusele;
- ◆ AS-le Saarte Liinid väljastati ehitusluba Kihnu sadama kaide ja kaldakindlustuse rekonstrueerimiseks, lainemurdja rajamiseks ja laevakanali süvendamiseks Lemsi küla Kihnu sadama katastriüksusele;
- ◆ Evald Lilles'ele väljastati ehitusload elamu ümberprojekteerimiseks ja laiendamiseks ning majutushoone rekonstrueerimiseks ja laiendamiseks Linaküla küla Kastani katastriüksusele;
- ◆ Toetati SA Kihnu Kultuuri Instituuti 120 euroga rahvalukogu Mihkel Kurul'i Kihnu kalmistul asuvale hauale risti paigaldamiseks;
- ◆ Toetati MTÜ-d Kihnu Spordiselts 135 euroga 2010. aastal läbiviidud ürituste kulude katmiseks ning 50 euroga Kihnu Jooks 2011 korraldamiseks.

kad

mis juhtub siis, kui põleva rasva sisse visata sahmaskas vett. Juhtunut kirjeldas Robin nii: „Toimus suur plahvatus ja leegid paiskusid ikka päris mitu meetrit kõrgele üles.“

Järgmisel päeval toimus tuletõrjeolümpia, kus lapsed võistlesid taas 18 alal ja tegid seda hästi. Mitmed tuletõrjeolümpia alad olid väga märjad ning puhtaks ega kuivaks ei jäänud ükski laps ega õpetaja.

Nagu sellest veest veel vähe oleks, pritsisid tuletõrjujad aeg-ajalt võistlejate sekka tuletõrjevoolikuga vett, mis, tõsi küll, mõjus 29 kraadises kuumuses väga värskendavalt, ehkki märjalt. Öhtu märksõnad olid lauluvõistlus, disko, hiiglasuur tort ning võimas ilutulestik. Väga meeldiv, et noorte teavituskampaania arvelt raha kokku ei hoita.

Öösel magasime telgis, see tähendab, et ega väga ei maganud ka. Kui see seltskond noori inimesi viimaks enam-vähem vaikselt jäi, ajas politsei kogu laagri võimsa sireeni ja valgusalarmidega taas jalule ja rivistas koolide kaupa üles. Lapsed olid esialgu kohkunud, sest nad ei teadnud, et ööhäire käibki selliste laagrite juurde. Aga, nagu üles Angelika: „See laager oli ikka väga lahe.“

Juba viiendat korda toimunud „Kaitse end ja aita teist“ on põhikooli 6. klassi õpilastele mõeldud koolitus, mis käsitleb pääste, politsei ja esmaabi valdkonda.

Lisaks Lääne-Eesti Päästekeskusele tegelesid lastega ka ka politsei, Punane Rist, pommirühm, Eesti Energia ja raudtee esindejad.

6.-7. klassijuhataja Anu

7. mail olid talbused. Pärast teeäärte koristust ja vana rahvamaja platsi riisumist maitses talbusesupp väga hästi.

Foto: Arvo Täll

Laulupeole ja II kategooria kooriks

Fotomeenutus kahe aasta tagusest üldlaulupeost.

Kihnu mudilaskoori ja nende juhendaja Hilma pole asjata lauluproove teinud – mai keskel saabus rõõmustav ja tegelikult ka etteaimatud uudis - mudilaskoor on oodatud juulikuus toimuvale koolinoorte laulu- ja tantsupeole „Maa ja ilm“.

Lisaks laulukaare alla pääsemisele omistati Kihnu mudilaskoorile ka II kategooria koori tiitel, mis on väga väärikas tunnustus – on olemas kolm kategooriat ja väga paljudel kooridel ei ole neist ühtegi. Võrdluseks, Ellerhein on I kategooria koor.

◆ 8. juunil kell 20 Loo kultuurikeskuse **senioride ansambli Pihlakobar kontsert.**

◆ 10. juunil kell 20 Tsooru Rahvamaja näiteringi **etendus „Kolmas noorus“**: Tantsuks lõbus tantsumuusikabänd Võrumaalt.

◆ 23. juunil kell 21.00 **Jaaniõhtu** koos ansambliga Vennakese ja õhtujuhi Leino Eigneriga. Jaanipäeva proov on 10. juunil kell 18.30 rahvamajas. Kõik rahvamaja esinjad ja esineda soovijad, olete oodatud!

Oodatakse mälestusi ja kogemusi se

1989. aastal vastu võetud taluseadusega pandi alus esimestele õiguslikul alusel loodud taludele.

1991. a maareformiseadusega tagastati maa õigusjärgsetele omanikele ja võimaldati maad erastada piirkondliku ostueesõigusega või ka üldistel alustel.

Järgmisel, 1992. aastal võeti vastu põllumajandusreformi seadus, millega pandi alus endiste kollektiiv- ja riigimajandite likvideerimisele, nende vara ja maa baasil uute talude ja põllumajandusettevõtete loomisele.

Eesti Põllumajandusmuuseum soovib teada saada, mis toimus seoses põllumajandusreformiga igas Eestimaa paigas. Osa majandeist suutis oma tegevuse turumajanduse nõudmistele vastavalt ümber korraldada ja on praegugi elujõulised, teised

aga mitte; osa talunikest rajas jätkusuutliku tootmis- või turismitalu, teised ei tooda enam endagi tarbekski; mõnel pool on ka maal küllaga töökohti, teisel jälle elu kiratseb. Kuidas ja miks see nii läks?

Kutsume Teid meenutama, mida arvasite põllumajandusreformist, kuidas see toimus ja kuidas mõjutas see Teie elu.

Meenutuste kirjapanekul ei ole tarvis karta, kui isiklikud seisukohad ja mälestused ei lange kokku nn ametlike käsitlustega. Mälestusi võib täiendada fotode, dokumentide või muu lisamaterjaliga, mille vormistamisjuhiseid saab muuseumitöötajalt.

Kui soovite, saate lisad tagasi pärast muuseumis kopeerimist; tavalised valguskoopiad kahjuks muuseumile ei sobi.

Põllumajandusmuuseum loodab, et ka need inime-

sed, kes praegu on hõivatud reformi käigus asutatud talu või ettevõtte tegevusega, leiavad mahti oma mälestused kirja panna.

Kogutud materjalsäilitatakse Eesti Põllumajandusmuuseumis. Et huvilistel sellest materjalist kasu oleks, palume tööde alla märkida oma nime, sünniaasta ja kontaktandmed.

Mälestused palume saata või tuua võimalusel 21. detsembriks 2011. aastal Eesti Põllumajandusmuuseumisse, Pargi 4, Ülenurme 61714, Tartu maakond, et muuseum saaks materjali kasutada 2012. aasta märtsis avatava näituse ja konverentsi ettekannete koostamisel.

Täiendavat infot saab Ell Vahtramäelt telefonil 7383821 või e-postiga aadressil ell.vahtramae@epm.ee ja Anne Grišaniilt telefonil 7383818 või e-postiga aadressil anne.grisan@epm.ee.

Suunavad küsimused

Käesolevad küsimused on mõeldud eelkõige abistamiseks põllumajandusreformiga seotud isiklike mälestuste ja kogemuste kirjapanekul.

Ei maksa muretseda, kui mõne küsimuse kohta teavet napib – selle osa võib rahumeeli vahele jätta.

Kirjutada võib sellestki, mida otseselt küsitud ei ole, kuid mida peate oluliseks seoses teemaga ja vaadeldava ajajärguga lisada.

o Kuidas reformi ette valmistati?

Kui kaasati eksperte, siis keda ning mil määral ekspertide soovustega ka arvestati?

Kas toimus avalikke arutelusid, kuidas neid läbi viidi?

o Kust saite teavet majandusreformide (omandi-, maa- ja põllumajandusre-

Jää kaldale, kui oled alkoholi pruukinud

Möödunud aastal uppus Eestis 97 inimest. Enamik uppunutest olid mehed ja kõige sagedamini oli õnnetuse põhjuseks purjus peaga ujumine või paadiga sõitmine.

Uppunutest oli naisi 11. Valdavalt olid uppumiskohtadeks kohalikud populaarsed ujumiskohad, kus pole rannavalvet. Kuid ka rannavalve olemasolu ei hoia õnnetust ära, kui inimene ise mõtlematult käitub ja eirab kõige elementaarsemaid ohutuse nõudeid.

Samamoodi nagu alkoholi joobes ei istuta autorooli, ei minda purjus peaga vette ujuma.

Inimese aju suudab ilma hapnikuta elus püsida 4–5 minutit, kuid juba alates 3. minutist hakkavad ajus toimuma taastumatud protsessid.

Ajurakud hakkavad hap-

niku puudumisel hukkuma. Ajusurm kujuneb välja 4. või 5. minutil, sõltuvalt sellest kas inimene rabeleb enne teadvuse kaotust ja kui soe on vesi. Mida soojem on vesi, seda kiiremini saabub ajusurm. Basseini tingimustes võib see välja kujuneda juba 60 sekundi jooksul.

Seega isegi siis, kui inimese suudetakse pärast veest välja toomist elustada, võivad tal kaasneda tüsistused. Saksa vetelpäästeorganisatsiooni uuringute põhjal ei ole ainult 6%-l päästetutest püsivat ajukahjustust. Igall neljandal päästetul kujuneb välja epilepsia.

Hea ujumisoskus ei päästa purjus inimest uppumisest

Meenutuseks veel, et joobes inimesed upuvad, sest ei suuda säilitada hingamise ja liigutuste vahel rütmi ning hingavad valel ajal. Ka

kõige parema ujuja koordineatsioon on joobes olekus häiritud.

Vees ujumiseks on vaja saavutada rütm lihasliigutuste ja hingamisliigutuste vahel. Kui koordineatsioon on paigast ära, ei liigu inimene rütmis ning võib valel ajal ehk vee all hingata.

Inimene tõmbab endale vett hingamisteedesse ja upubki purjus peaga ära, sõltumata sellest kui hea või halb ujuja ta on.

Kui näed uppumisohtu sattunud inimest

◆ Uppumisohtu sattunud inimest märgates helista kõigepealt hädaabinumbri 112 ja kutsu abi. Seejärel võid ise tegutseda, kui tunned, et oled selleks suuteline.

Pea meeles, sa võid osata põhivõtteid, õnnetusse sattunud inimese veest päästmiseks, kuid ära unusta si-

nu enda turvalisus enne kõike!

◆ Abista kannatanut veest kui vesi on piisavalt madal ja sinu jalad ulatuvad põhja.

Kui su jalad põhja ei ulatu, võid uppuda koos kannatanuga.

Surmahirmus inimesel on uskumatu jõud ning ta üritab haarata kõigest, mis tema haardeulatusse satub.

Veendu et sinu ja päästetava vahele jääks alati mõni vee peal püsiv ese, mille külge uppuv inimene saaks klammerduda. Selleks võib olla puu oks, aer, lauajupp või visata talle nõõri ots.

◆ Ära mine vette päästma kui vool, hoovus või pehme põhi teevad vees liikumise ohtlikuks.

TEIST ABISTADES TAGA ESMALT ENDA OHUTUS!

Eimar Täht
vetelpäästeinstruktor

Seoses põllumajandusreformiga

form) kohta? Kas seda oli Teie jaoks piisavalt?

Millised olid teie ootused ja kartused seoses reformidega? Millised neist täitusid?

o Kuidas olite endise majandiga seotud? Mis majand see oli?

Mis sai majandist põllumajandusreformi käigus?

Milliseid eeliseid ja soodustusi kasutasid uued moodustatavad ühistud vara erastamisel?

Kuidas jagati endise majandi vara (tootmishooned, ma-

sinad, seadmed jne)?

Meenutage mõnda erastamise /ärastamisega seotud olukorda.

o Milline osa majandi varast määrati Eesti Vabariigi omandisse?

Mis on sellest osast (asutused, hooned, kuivendus- ja vihmatusüsteemid jne) nüüdseks saanud?

Mis sai majandi võlgadest ja muudest varalistest kohustustest?

Kuidas korraldati ühismajandi osamaksud ja aktsiad teistes organisatsioonides?

o Kuidas mõjutas põllumajandusreform talude rajamist?

Millised olid erinevused varem rajatud ja põllumajandusreformi käigus loodavate talude vahel (endised taluomanikud, endised majanditöötajad, eelised maaresursi ja tootmisvahendite ja gamisel jne)?

o Kuidas tagastati ühistatud vara?

Mille alusel määrati ja kuidas kompenseeriti ühistatud vara?

Milline oli asjaajamine? Mil-

line oli majandijuhtide ja reformikomisjoni suhtumine kompensatsiooni taotlejatesse?

o Mida arvestati tööosaku kindlaksmääramisel?

Kuidas oma tööosaku realiseerisite?

o Mida arvate põllumajandusreformist ja riigi tegevusest selle läbiviimisel?

Kuidas on põllumajandusreformi läbiviimine sellisel kujul ennast õigustatud? Mida oleks võinud teha teisiti? **Eesti Põllumajandusmuuseum**

KIHNU RAHVAMAJA võtab tööle PERENAISE

TÖÖ KIRJELDUS:

- * hoone koristamine ja hooldamine
- * territooriumi koristamine
- * tegelemine maja kasutajate, esinejate ja külalistega
- * kaasaitamine kultuuri- ja sporditegevuste korraldamisel
- * ettenägematute ühekordsete ülesannete täitmine

PAKUME:

- * 0,8 koormusega tööd graafiku alusel
- * põnevat ja vastutusrikast tööd
- * töötasu valla palgamäärade alusel

NÕUDED:

- * korda ja puhtust hindav
- * kohusetundlik
- * valmis koostööle
- * nõus töötama õhtu- ja öötundidel
- * hea pingetaluvusega ning optimistliku ellusuhtumisega

EELISED:

- * arvuti kasutamise oskus
- * kultuuriringidest ja üritustest osavõtt või juhtimine
- * juhilubade ja sõiduki omamine

ESITADA:

- * kirjalik avaldus
- * elulookirjeldus
- * kandidaadi soovil muud dokumendid

Nõutavad dokumendid esitada hiljemalt 10. juuniks 2011.a aadressil Kihnu rahvamaja, Linaküla küla, Kihnu vald, Pärnumaa märgusõnaga „Rahvamaja perenaine“ või e-mailile rahvamaja@kihnu.ee. Täpsem info telefonil 518 6819.

KIHNU RAHVAMAJA võtab tööle HUVITEGEVUSE KORRALDAJA

KIRJELDUS:

- * kultuuri- ja spordiürituste korraldamine
- * huviringide töö korraldamine ja juhtimine
- * projektide kirjutamine
- * kodulehekülje haldamine
- * ürituste ja tegevuste reklaamimine

PAKUME:

- * 1,0 koormusega tööd (palgavahemik 415.43-507.46)
- * mitmekülgset tööd ja eneseteostusvõimalusi

NÕUDED:

- * kultuuriharidus või kultuurialane töökogemus
- * spordiga tegelemise või sporditegevuste korraldamise kogemus
- * Kihnu kultuuri tundmine ja sellest huvitumine
- * meeskonnatöö valmidus
- * kohusetundlik ja avatud suhtlemine
- * hea pingetaluvus ning optimistlik ellusuhtumine

ESITADA:

- * kirjalik avaldus
- * elulookirjeldus
- * haridust või/ja kutsenõuetele vastavust tõendavad dokumendid
- * kandidaadi soovil muud dokumendid

Nõutavad dokumendid esitada hiljemalt 15. juuniks 2011.a. aadressil Kihnu Rahvamaja, Linaküla küla, Kihnu vald, Pärnumaa märgusõnaga „Rahvamaja huvitegevuse korraldaja“ või e-mailile rahvamaja@kihnu.ee. Täpsem info telefonil 518 6819.

Õnnitleme!

5. mail sündis
Mere Marju ja Võsu Mareki perre
poeg Derek Nazarov!

Juunikuu sünnipäevalapsed

3. juuni

Salme Tamson (Sassi) 71

4. juuni

Taimot Riisang (Tapi) 71

6. juuni

Salme Mihhailova (Tammela) 78

August Vesik (Saada) 81

10. juuni

Eduard Harald Havik (Jaani) 72

11. juuni

Anatoli Uzikov (Mardi Jaani) 60

15. juuni

Jaani Vahkel (Kaja) 72

20. juuni

Elmar Randma (Saku) 89

21. juuni

Jaani Kõster (Jämsmäe) 90

Evi-Miralda Tehvand (Merimetsa) 77

25. juuni

Tõnu Jaaksalu (Tumadu) 55

Müüa uued KALAVÕRGUD.

Silma suurus 27, 30 mm,
kõrgus 1,70 m, pikkus 80 m.

ABARAD 35 mm, kõrgus
1,40 m, 50 m pikad.

Hind 6 eurot.

Saadame postiga.

Tel 5 333 8443.

kutsub kõiki

RAHVAMUUSIKA- ÕHTATÖLÕ!

Tänäve sui uõtamõ kõiki
egä neljäbä õhta kaheksast
Metsamaa talusõ
pilli mängmä, laulma
ning taentsma.

Pillimehed Kihnust ning
mõnõkorra tulad pilli mängmä
kua sõbrad maesõ malt.
Võta pill juurõ ning tulõ kua
kogo mängmä!

Rihal ond uatamisõ ning
müümä jaoks vällä pandud
Kihnu tekid ning tagakambris
Kihnu Kauba Maja!

Esimene rahvamuusikaõhta
läks vägä iäste korda,
aiteh kõikõlõ, kis kohalõ tulid!
Ette jõlus õhta oli.

Kuraga Mari